

16. Jakým jazykem Ježíš mluvil?

Jedna z 54 častých otázek o Ježíši Kristu a církvi, na které odpovídá tým profesorů historie a teologie Navarrské univerzity.

23.02.2023

Je známo, že v zemi, kde Ježíš pobýval, se v I. století používaly čtyři jazyky: aramejšťina, hebrejšťina, řečťina a latina.

Oficiálním jazykem, ale zároveň nejméně používaným, byla latina.

Téměř výhradně ji při vzájemné konverzaci používali římsí úředníci. Také ji znali některé vzdělané osoby. Nezdá se pravděpodobné, že by Ježíš latinu studoval, ani že by ji při rozhovoru nebo ve svých kázáních používal.

Pokud jde o řečtinu, nebylo by divné, kdyby ji Ježíš někdy použil, protože mnoho rolníků a řemeslníků v Galileji tento jazyk znalo, alespoň základy nutné při jednoduché obchodní činnosti nebo při komunikaci s obyvateli měst, což byli většinou lidé helénské kultury. Tento jazyk se také používal v Judsku: odhaduje se, že řecky mluvilo osm až patnáct procent obyvatel Jeruzaléma. Není však známo, zda Ježíš řečtinu někdy používal, ani to nelze s jistotou odvodit z žádného textu, i když tuto možnost nelze vyloučit. Je například pravděpodobné, že Ježíš mluvil s Pilátem právě tímto jazykem.

Na druhou stranu opakované zmínky v evangeliích o Ježíšových kázáních v synagogách a o jeho rozhovorech s farizeji týkajících se textů Písma dávají tušit, že znal a někdy i používal hebrejštinu.

Nicméně i když Ježíš znal hebrejštinu a někdy ji používal, zdá se, že v běžném rozhovoru a při kázáních mluvil aramejsky, což byl mezi galilejskými Židy nejběžnější jazyk v každodenním používání. V některých případech totiž řecký text evangelií ponechává v aramejštině některá jednotlivá slova nebo věty vložené do Ježíšových úst: talitha qum (Mk 5,41), korban (Mk 7,11), effatha (Mk 7,34), Abba (Mk 14,36), Eloi, Eloi, lema sabachthani? (Mk 15,34), nebo do úst některé z postav evangelia: Rabbuni! (Mk 20,16).

Studie jazykového pozadí evangelií naznačují, že slova v nich zaznamenaná byla původně

vyslovena v semitském jazyce: hebrejštině nebo spíše aramejštině. To je patrné na zvláštní struktuře řečtiny použité v evangeliích, která naznačuje aramejskou syntaktickou matici. Lze to však vyvodit i z toho, že slova, která evangelia vkládají Ježíšovi do úst, nabývají při překladu do aramejštiny zvláštní expresivní síly. Jsou zde použita slova, která mají jiný sémantický náboj, než je obvyklé v řečtině, odvozený od sémantického užití. Dokonce se při překladu evangelií do semitského jazyka stává, že v nich můžeme postřehnout některé slovní hříčky, které jsou v řeckém originále skryté.

54 otázek o Ježíši Kristu a církvi

Francisco Varo

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
16-jakym-jazykem-jezis-mluvil/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/16-jakym-jazykem-jezis-mluvil/)
(05.08.2025)